

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

In deze brief wordt u geïnformeerd over uitkomsten van de campagne Chat Erover.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

De inzet op het thema mensenhandel valt onder de aanpak van drugsmaffia en criminaliteit in het coalitieakkoord 2022-2026 "Eén Stad". Daarnaast valt mensenhandel onder het bestrijden van ondermijnende criminaliteit, wat één van de speerpunten in de Veiligheidskoers 2023-2027 is.

Toelichting:

Voor veel slachtoffers van seksuele of criminele uitbuiting geldt dat zij pas na lange tijd hulp zoeken. Slachtoffers die gedwongen worden om strafbare feiten te plegen, ervaren daarbij bovendien niet alleen angst voor eventuele represailles voor zichzelf of hun omgeving vanuit de daders, maar ook om eventueel zelf vervolgd te worden. Er ligt daarom een belangrijke maatschappelijke uitdaging om proactief in contact te komen met deze jongeren en een vertrouwde plek te creëren waar zij hun verhaal kunnen doen. Het doel van Chaterover.nl is het creëren van bewustwording over seksuele of criminele uitbuiting en het bieden van een veilige online plek voor Rotterdamse (mogelijke) slachtoffers hiervan. Het is een plek waar zij (anoniem) hun verhaal kunnen delen met de hulpverleners van Chat met Fier.

Resultaten Chat met Fier

Voor dit onderzoek zijn alle gesprekken geanalyseerd van unieke bezoekers die in de periode van 6 november tot en met 18 december 2023 via de campagne Chaterover.nl bij de online hulpverleners van Chat met Fier in beeld kwamen. Dit resulteerde in totaal in 425 gesprekken. Het onderzoek zelf is uitgevoerd door het Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel (CKM), dat onderdeel is van FIER.

Resultaten van de campagne

In de periode 6 november tot en met 18 december zijn de advertenties van de campagne in totaal bijna 2,3 miljoen keer getoond via Snapchat, Instagram en Facebook. Het bereik ziet toe op het aantal unieke mensen dat de advertentie heeft gezien. In totaal hebben ruim 800 duizend personen de advertenties gemiddeld 2,8 keer gezien, waarvan een ruime meerderheid via Snapchat. Ongeveer 1% van deze mensen heeft vervolgens doorgeklikt op de advertentie, waarna zij op de landingspagina van Chaterover.nl terecht kwamen. Uiteindelijk zijn 570 bezoekers op de landingspagina gebleven en heeft 81% vervolgens doorgeklikt naar de chat met Chaterover.nl

Hulpvragers op de chat

Gedurende de looptijd van de campagne kwamen in totaal 314 bezoekers op de chat die bestempeld zijn als 'kortlopend'. Binnen deze groep bevinden zich in totaal zeventien slachtoffers van mensenhandel. In elf gevallen gaat het om criminele uitbuiting, in drie gevallen gaat het om een situatie van 'mogelijke' criminele uitbuiting en in drie gevallen gaat het om een situatie van seksuele uitbuiting. Wanneer wordt gekeken naar de andere 29 personen met een hulpvraag die binnen deze groep bezoekers vallen, valt op dat het in de meeste gevallen gaat om een persoon die aangeeft ten minste een vorm van fysiek geweld mee te hebben gemaakt.

Tijdens de campagne kwamen in totaal 111 bezoekers op de chat waarbij het gesprek langer duurde. Van deze 111 bezoekers bevonden zich er 33 in een (mogelijke) situatie van mensenhandel. In het geval van 21 bezoekers betrof het een vraag over criminele uitbuiting. In de gesprekken komt niet naar voren dat er dwang werd uitgeoefend. In de meeste gevallen heeft het gepleegde strafbare feit betrekking op drugsgerelateerde criminaliteit.

Als we specifiek kijken naar criminele uitbuiting dan komen er gedurende de looptijd van de campagne 32 slachtoffers van criminele uitbuiting op Chaterover.nl. Het gaat daarbij om dertig slachtoffers en twee keer een familielid of iemand uit de sociale omgeving die zich zorgen maakt over een ander persoon. In veruit de meeste gevallen, waarbij het geslacht bekend is, gaat het om een jongen/man. Het jongste slachtoffer is 13 jaar oud en het oudste slachtoffer is 24 jaar, in totaal zijn zes slachtoffers minderjarig.

Conclusies

In de periode van 6 november tot en met 18 december 2023 is vanuit de gemeente voor de vierde keer een Chaterover.nl campagne gevoerd rondom het onderwerp Mensenhandel. Op basis van de cijfers van de campagne van Chaterover.nl kan worden geconcludeerd dat de campagne een groot bereik heeft gehad en daarmee heeft bijgedragen aan het vergroten van bewustwording. Daarnaast toont de evaluatie ook het belang aan van goed op de doelgroep afgestemde en aangescherpte content, die bovendien ook aansluit op actuele trends en ontwikkelingen van criminele uitbuiting. Aansluitend daarbij is blijvende offline en online aandacht voor de campagne noodzakelijk, nu het huidige onderzoek laat zien dat in de perioden buiten de campagnes geen bezoekers op de website, noch chats waren. Wat opvalt is dat in een kort tijdsbestek tientallen slachtoffers zijn komen chatten over criminele uitbuiting. Hiermee bevestigt de campagne de bevindingen uit twee eerdere onderzoeken naar criminele uitbuiting in Rotterdam, waaruit blijkt dat criminele uitbuiting een niet te onderschatten fenomeen is binnen de gemeente en dit vraagt om blijvende aandacht.

Aanbevelingen

De bevindingen van deze campagne resulteren in vijf aanbevelingen gericht aan de gemeente Rotterdam.

1. Integreer laagdrempelige anonieme hulpverlening binnen het huidige beleid.
2. Zet in op nieuwe vormen van criminele uitbuiting.
3. Focus op de directe omgeving van slachtoffers.
4. Wees selectief bij het inzetten van sociale mediakanalen.
5. Ontwikkel gerichte en actuele content.

Vervolgaanpak

1. De zorgen over het ronselen van (kwetsbare) personen nemen alleen maar toe, maar de slachtoffers ervaren hoge drempels bij het zoeken naar hulp en bescherming. Het blijft een uitdaging om in contact te komen en te blijven met deze slachtoffers. Net als voorgaande jaren wordt de campagne ook komend jaar meermaals uitgevoerd zodat we zorgen dat de (anonieme) hulpverlening die beschikbaar is breder bekend wordt onder de doelgroep en hulpverleners. Daarnaast nemen we dit hulpaanbod op in de voorlichting. In de trainingen voor professionals over signaalherkenning mensenhandel wordt ook een handelingskader aangereikt. Hierin wordt het regionale meldpunt van het Expertisecentrum Seksualiteit Sekswork en Mensenhandel (ESSM) nader toegelicht, ook is er aandacht voor de anonieme online hulpverlening.
2. Het verbreden van de focus en ook aandacht hebben voor andere vormen van gedwongen criminaliteit op andere vormen van gedwongen criminaliteit, vergroot de reikwijdte van de campagne en doet bovendien recht aan de bredere problematiek. Bij het ontwikkelen van nieuwe content nemen we deze verbreding mee.
3. Naast campagnes die zich richten op jongeren worden ouders komend jaar ook voorgelicht in de problematiek.
4. Bij vervolgcampagnes wordt gefocust op bepaalde mediakanalen om effectief bereik te realiseren.
5. Bij het ontwikkelen van content zoeken wij de samenwerking met JOZ op om de content zo specifiek mogelijk te maken en te laten aansluiten bij zowel de belevingswereld van de doelgroep als op actuele trends en ontwikkelingen op het gebied van criminele uitbuiting.

Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

A. Aboutaleb